

SIGNALS verkefnið: Þátttaka barna, starfsfólks og foreldra

Jóhanna Einarsdóttir
Menntavísindasviði HÍ

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Menntakvika 2015

WWW.SIGNALS-EU.COM

STRENGTHENING
ACTIVITY-ORIENTED
INTERACTION AND
GROWTH IN THE
EARLY YEARS AND IN
TRANSITIONS

Lifelong
Learning
Programme

- Comenius, Lifelong Learning áætlun Evrópuráðsins.
- Þátttökulönd auk Íslands eru Danmörk, Svíþjóð, Þýskaland, Grikkland, Ungverjaland og Rúmenía.

- SIGNALS stendur fyrir: Strengthening Activity Oriented Interaction and Growth in the Early Years and in Transition.
- Lykilhugtök: samstarf, þátttaka og samskipti.
- Verkefnið felur í sér rannsóknir á samstarfi starfsfólks, foreldra og barna um nám og vellíðan í leikskólastarfi.

Íslenska verkefnið er þrjúþætt

- Í fyrsta lagi er um að ræða starfendarannsókn um samvinnu leikskóla og grunnskóla með þátttöku barna, starfsfólks og foreldra.
- Í öðru lagi viðtalsrannsókn (fókus hópar) þar sem þátttakendur eru:
  - Foreldrar
  - Leikskólakennarar
  - Leikskólaráðgjafar
- Þriðja lagi kúrs um foreldrasamstarf í framhaldsnámi.

Rannsóknir sýna að samskipti og tengsl milli barna, foreldra, kennara skipta meginmáli þegar börn fara úr leikskóla í grunnskóla.

(Dockett, 2014, Dockett & Petriwskyj, 2014; Peters, 2010)

John Dewey- reynsla/samfella

- John Dewey skilgreindi reynslu sem raunverulega lífsreynslu einstaklings og talaði um „frumregluna um óslitinn þráð reynslunnar“ (Reynsla og menntun, bls. 38).
- Sem þýðir að það þurfi að vera samfella (continuity) í reynslu barna þannig að athafnir og upplifanir geri hvoru tveggja að taka eitthvað frá þeim athöfnum og upplifunum sem hafa farið á undan og breyti með einhverjum hætti eiginleika þeirra sem á eftir koma.

John Dewey - reynsla/samfella

Það þarf að vera samfella (continuity) í reynslu barna þannig að sú færni og þekking sem einstaklingur hefur tileinkað sér í einum aðstæðum verði tæki til að skilja og fást á árangursríkan hátt þær aðstæður sem á eftir koma.

Bernskurannsóknir

- Öðlast skilning á bernskunni og lífi barna út frá sjónarhorni þeirra.
- Rannsóknir *með* börnum en ekki *á* börnum þar sem lögð er áhersla á raddir barna, áhrif þeirra og þátttöku
- Samningur Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins
- Áhersla á bernskuna sem félagslega mótaða og sjónum beint að samskiptum barna sín á milli og við umhverfi sitt en ekki á barnið sem einstakling.

Starfendarannsóknir

- Kemmis og McTaggart ([1988](#)) lýsa starfendarannsóknum sem leið eða aðstæðum sem hópur fólks skipuleggur í þeim tilgangi að læra af eigin reynslu og gera þá reynslu aðgengilega fyrir aðra.
- Starfendarannsóknir í skólum hafa það markmið að kennarar skoði og bæti eigið starf og skapi þannig nýja þekkingu sem nýtist ekki eingöngu þeim sem tóku þátt heldur líka skólastarfi og samfélaginu.

Starfendarannsóknir

1. Aðferð kennara við að ígrunda og skoða eigin starfshætti í þeim tilgangi að ganga úr skugga um hvort þeir eru eins og kennarar vilja hafa þá. ([McNiff, Lomax og Whitehead, 2003](#); [McNiff og Whitehead, 2010](#)).
2. Skoða skólastarf gagnrýnum augum og stuðla að félagslegum breytingum ([Griffiths, 1998](#); [Townsend, 2013](#); Kemmis 2006, 2010).
3. Persónuleg áhrif starfendarannsókna. Valdefling (e. empowerment) kennara mikilvægt markmið starfendarannsókna ([Yelland, Lee, O'Rourke og Harrison, 2008](#)).